

Taraxacum gelricum Soest (sect. *Palustria* Dahlst.) bij Nekkeveld, Gelderland

J. Hofstra¹, O.G. Zijlstra²

Key words

Taraxacum gelricum
Nekkeveld
Gelderse Vallei

Abstract – *Taraxacum gelricum* is an apomictic dandelion belonging to the section *Palustria* Dahlst. The species was described by van Soest in Acta Botanica Neerlandica in 1965. Until the year of publication, *Taraxacum gelricum* has been collected under the name *T. limnanthes* Hagl. subspecies *limnanthoides* Soest, a form which currently is considered to correspond with *T. palustre* (Lyons) Symons. *Taraxacum gelricum* and *T. palustre* are not always easy to distinguish; this is especially true for herbarium material that was collected a long time ago. In the field, however, the two species clearly differ from each other: well-developed plants of *T. gelricum* can easily be recognized by their leaves, which have straight, very pointed lobes, and they can be further distinguished from *T. palustre* by the loose (not appressed) outer involucre bracts, which are narrower than those of *T. palustre* and have scarious borders that also are much narrower.

Taraxacum gelricum is a very rare species with a limited distribution area. In the Netherlands, it has been found with certainty in the Gelderse Vallei, in France in a few places in coastal areas along the English Channel and the Atlantic Ocean, while in Germany an old 19th century record is known from the area around Münster. There are no recent records of the species from France and it is considered to be extinct in Germany. In the Gelderse Vallei, *Taraxacum gelricum* was found in the 1960s in three locations, where it was growing in meadows as part of the fen meadow association Cirsio-Molinietum. As far as known, the species has disappeared from these meadows due to the enormous decline in surface and quality of this biotope. In the period 1977–1993 the species was found in two locations in the northern part of the Gelderse Vallei that were situated on the landside along the old dyke of the former Zuiderzee, of which the location near Nekkeveld was the richest. There the species grew in abundance, together with *Triglochin maritima* and *Taraxacum palustre*, in a subhalophilous wet meadow.

Although *Taraxacum gelricum* is nowadays still present at Nekkeveld, it occurs there only in small numbers. Halophytes do not occur there anymore. The current vegetation can be assigned to the Ranunculo-Senecionetum aquatici, a Calthion palustris association. In this rather closed grassland, *T. gelricum* is limited to some bare spots caused by mowing. This also applies to *T. akteum* and *T. anglicum*, critical species that used to occur in many locations along the eastern coast of the Zuiderzee. The hay-meadow derives its botanical value mainly from the special dandelions flora. The presence of *T. frugale*, *T. lucidum*, and *T. aequilobum* also contribute to the botanical value of the site.

Samenvatting – *Taraxacum gelricum* is in Nederland met zekerheid alleen aangetroffen in de Gelderse Vallei (Gelderland). In het zuidelijke deel was de soort tot een halve eeuw geleden een vrij algemene verschijning van blauwgraslanden; in het noordelijke deel kwam hij plaatselijk massaal voor in ontzittende graslanden langs de voormalige Zuiderzee. Van 2023 tot en met 2025 werden alle oude vindplaatsen meermaals bezocht. Ondanks intensief zoeken werd de soort enkel bij Nekkeveld teruggevonden, in klein aantal. Deze waarschijnlijk enige resterende groeiplaats wereldwijd wordt in dit artikel beschreven.

Publicatiedatum – 30 januari 2026

INLEIDING

Taraxacum gelricum Soest is een apomictische paardenbloemsoort die behoort tot de sectie *Palustria* Dahlst. De soort is in 1965 door van Soest beschreven in Acta Botanica Neerlandica. Tot het publicatiejaar stond *Taraxacum gelricum* bekend onder

de naam *T. limnanthes* Hagl. subspecies *limnanthoides* Soest, een naam die volgens de huidige opvattingen synoniem is met *Taraxacum palustre* (Lyons) Symons (Kirschner & Štěpánek 1998); de laatstgenoemde soort wordt gekenmerkt door stijf aanliggende, zeer breedgerande, ovale tot breed ovale buitenste omwindselbladjes. *Taraxacum gelricum* en *T. palustre* zijn niet

¹ Camphuysenstraat 68, 7552 NJ Hengelo, the Netherlands;
e-mail: j.j.hofstra@kpnmail.nl;

² Vissedijk 33A, 7602 CP Almelo, the Netherlands;
e-mail: ogzijlstra@hotmail.com

Correspondentie: ogzijlstra@hotmail.com

altijd even gemakkelijk uit elkaar te houden; dit geldt in het bijzonder voor gedroogde planten (herbariummateriaal) die lang geleden verzameld zijn. In de natuur verschillen beide soorten evenwel duidelijk van elkaar: goed ontwikkelde planten van *Taraxacum gelricum* zijn in het veld goed te herkennen aan de los aanliggende buitenste omwindselblaadjes, die smaller en onduidelijker gerand zijn dan bij *Taraxacum palustre*, en aan de bladeren die voorzien zijn van recht afstaande, zeer spitse lobben (Fig. 1 & 2).

Taraxacum gelricum is vanouds een zeer zeldzame soort met een beperkt verspreidingsgebied. In Nederland is hij met zekerheid aangetroffen in de Gelderse Vallei, in Frankrijk op enige plaatsen langs de kust en uit Duitsland is een oude opgave bekend uit de omgeving van Münster (Kirschner & Štěpánek 1998).

In het zuidelijk deel van de Gelderse Vallei groeide de soort vroeger in het Allemanskamp, de Bennekomse Meent en het Meeuwenkampje, waar hij deel uitmaakte van het blauwgrasland (*Cirsio dissecti*-Molinetium). In de twee eerstgenoemde terreinen is de soort na 1960 en 1965 niet meer teruggevonden. In het Meeuwenkampje verzamelde Piet Oosterveld in 1977 nog vijf exemplaren (*Oosterveld O 77 14-3*, L [L.3459790]). In de zuidelijke Gelderse Vallei kwamen blauwgraslanden omstreeks 1938 nog over een oppervlakte van honderden hectaren voor (Westhoff 1993); volgens Weeda (2001) ging het om de beste, rijkste en meest gevarieerde blauwgraslanden die Nederland gekend heeft. *Taraxacum gelricum* is voor zover bekend uit de blauwgraslanden verdwenen door de enorme achteruitgang in oppervlakte en kwaliteit van dit biotoop.

In het noordelijke deel van de Gelderse Vallei is *Taraxacum gelricum* in de periode 1978–1993 gevonden op twee locaties langs de voormalige Zuiderzeedijk, en wel in de Putter polder (ten noorden van Nijkerk) en bij Nekkeveld. De groeiplaats bij Nekkeveld was verreweg de belangrijkste. Piet Oosterveld verzamelde hier meermaals fraai herbariummateriaal (Fig. 3), terwijl de Tjechische taraxacoloog Jan Kirschner er in 1986 vruchtjes van *Taraxacum gelricum* verzamelde die hij zaaide in de botanische tuin in Průhonice (bij Praag). Dankzij deze kweekproeven konden de uiterlijke kenmerken van *Taraxacum gelricum* duidelijker en gedetailleerder worden beschreven dan voorheen (Kirschner & Štěpánek 1998, p. 29–31).

De brakke en zilte graslanden langs de Zuiderzee waren eertijds een eldorado voor Moeraspaardenbloemen. Met name *Taraxacum paucertianum* Hudziok (in Nederland vroeger ten onrechte *T. austrinum* Hagl. genoemd), die in ons land nu misschien uitgestorven is, kwam langs de oostkust van de Zuiderzee in grote massa en plaatselijk zelfs aspectbepalend voor in graslanden die af en toe overspoeld werden met zout water (Hagendijk et al. 1975). *Taraxacum gelricum* is langs de voormalige Zuiderzee (het desbetreffende deel is nu het Nijkerkernauw) alleen aan de zuidkust aangetroffen. Het is evenwel heel goed mogelijk dat deze ‘lastige’, pas laat beschreven *Palustria*-soort in het verleden ook elders langs de Zuiderzeekust voorkwam.

In het voorjaar van 2023, 2024 en 2025 hebben wij op alle oude groeiplaatsen in Gelderland meermalen intensief gezocht naar *Taraxacum gelricum*, maar alleen op de locatie bij Nekkeveld is het ons gelukt om de soort terug te vinden, zij het zeer spaarzaam.

GROEIPLAATS MET EEN BRAK VERLEDEN

Nekkeveld is een buurtschap in de Polder Arkemheen tussen Nijkerk en Bunschoten. Het gebied maakte lang geleden deel uit van een delta waar beken van de Veluwe en de Gelderse

Vallei uitmondten in de Zuiderzee. Polder Arkemheen is een van de oudste polders van ons land en is vooral bijzonder omdat er nooit een ruilverkaveling heeft plaatsgevonden. Hierdoor is de oorspronkelijke verkavelingstructuur nog aanwezig. Zo liggen in het gebied bochtige sloten die in het verleden zijn ontstaan door getijdestromen van de Zuiderzee. Aan de binnenzijde van de voormalige zeedijk zijn enkele kolken en rietmoerasjes aanwezig, die herinneren aan oude dijkdoorbraken.

Direct achter de dijk bevinden zich laaggelegen graslanden waar in het verre verleden klei werd gewonnen ten behoeve van dijkherstel. Deze vochtige tot natte graslanden waren oorspronkelijk zilt maar zijn na de aanleg van de Afsluitdijk in de loop van de tijd geleidelijk verzoet. In de jaren '50 van de twintigste eeuw werd er door Mörzer Bruijns (1954) een aanzienlijk aantal zoutplanten waargenomen: *Juncus gerardii* Loisel. (Zilte rus), *Triglochin maritima* L. (Strandzoutgras), *Armeria maritima* (Mill.) Willd. (Engels gras), *Plantago maritima* L. (Zeeweegbree) en *Tripolium pannonicum* (Jacq.) Dobrocz. (Zulte). Tot in de jaren 1980 kwamen er nog steeds enkele zoutplanten voor, wat onder meer blijkt uit een artikel van de hand van Sterk & Menken (1989). Hierin staat een foto van een graslandvegetatie waarin *Taraxacum gelricum* massaal en aspectbepalend optreedt. Het gaat om een strook onbemest hooiland dat door Knol (1992) wordt aangeduid als perceelnummer 3. In dit perceel werden door Knol in 1985 twee halofyten waargenomen: *Triglochin maritima* (frequent) en *J. gerardii*, wat erop wijst dat het milieu nog enigszins brak was. Overigens is *Taraxacum gelricum* op de Franse groeiplaatsen eveneens in een zwak brak milieu aangetroffen, namelijk in begraasde graslanden langs de kust van het Kanaal en de Atlantische Oceaan (Tison & de Foucault 2014).

Op de groeiplaats bij Nekkeveld werden door ons geen zoutplanten meer waargenomen.

DE HUIDIGE VEGETATIE MET TARAXACUM GELRICUM

Taraxacum gelricum werd bij Nekkeveld door ons aangetroffen op een plaats waar hij vroeger zeer talrijk was (zie hierboven), in een smalle strook grasland tussen de voormalige Zuiderzeedijk en een poldersloot die parallel loopt aan de oude dijk, even ten oosten van de monding van het gekanaliseerde riviertje de Laak. Het perceel grenst direct aan een Staatsbosbeheergebied en is in beheer bij Waterschap Vallei en Veluwe (Fig. 4).

Opnamen 1, 2, 4 en 5 (Tabel 1) geven een indruk van de vegetatie waarin *Taraxacum gelricum* aangetroffen werd (Fig. 5), terwijl opname 3 gemaakt is op een plek waar twee andere zeldzame paardenbloemen staan, te weten *T. anglicum* Dahlst. (sectie *Palustria*) (Fig. 6.A) en *T. akteum* Hagend. et al. (sectie *Celtica* A.J.Richards) (Fig. 6.B & 7). De laatste twee zijn kritische soorten die vroeger op veel locaties langs de oostzijde van de Zuiderzee voorkwamen.

De vijf opnamen, die in soortensamenstelling veel op elkaar lijken, zijn te rekenen tot het *Calthion palustris* door de aanwezigheid van de verbondskensoorten *Silene flos-cuculi* (L.) Greuter & Burdet (Echte koekoeksbloem) en *Carex disticha* Huds. (Tweerijige zegge), in combinatie met de Molinietalia-soorten *Lotus pedunculatus* Cav. (Moerasrolklaver) en *Rhinanthus angustifolius* C.C.Gmel. (Grote ratelaar), en verder ook door het optreden van een aanzienlijk aantal algemene graslandsoorten uit de Molinio-Arrhenatheretea, waaronder *Cardamine pratensis* L. (Pinksterbloem), *Ranunculus acris* L. (Scherpe boterbloem), *Rumex acetosa* L. (Veldzuring), *Centaurea jacea* L. (Knoopkruid), *Trifolium pratense* L. (Rode klaver) en *Prunella vulgaris* L. (Gewone brunel). Op associatieniveau kan de vegetatie wellicht gerekend worden tot het *Ranunculo-Senecionetum aquatici* vanwege het optreden van *Juncus effusus* L. (Pitrus)

Fig. 1. Een plant van *Taraxacum gelricum* Soest bij Nekkeveld (gemeente Nijkerk, Gelderland), 18 april 2025. Foto: Jelle Hofstra.

Fig. 2. Uitgebloeid hoofdje van een plant van *Taraxacum gelricum* Soest bij Nekkeveld (gemeente Nijkerk, Gelderland), 13 april 2024. De buitenste omwindselbladen zijn bij *T. gelricum* min of meer los aanliggend. Foto: Otto Zijlstra.

Fig. 3. Herbariummateriaal van *Taraxacum gelricum* Soest, in 1981 verzameld door Piet Oosterveld bij Nekkeveld (gemeente Nijkerk, Gelderland), in het herbarium van Naturalis Biodiversity Center in Leiden (Oosterveld 81 29-4, L [L.3459799]). Foto: Naturalis Biodiversity Center, Leiden.

Fig. 4. Onbemest hooiland langs de voormalige Zuiderzeedijk bij Nekkeveld (gemeente Nijkerk, Gelderland), 28 april 2023. Foto: Jelle Hofstra.

en *Ranunculus flammula* L. (Egelboterbloem), die beide gelden als differentiërende soorten van deze associatie binnen het Calthion. Van de constante soorten in de associatie zijn *Silene flos-cuculi*, *Anthoxanthum odoratum* L. (Gewoon reukgras), *Cardamine pratensis*, *Ranunculus acris* en *Rumex acetosa* in alle opnamen aanwezig. *Ranunculus repens* L. (Kruipende boterbloem), *Poa trivialis* L. (Ruw beemdgras), *Galium palustre* L. (Moeraswalstro) en *Calliergonella cuspidata* (Hedw.) Loeske (Gewoon puntmos) ontbreken echter.

In de Vegetatie van Nederland (Schaminée et al. 1996) worden binnen het Ranunculo-Senecionetum op een lager syntaxonomisch niveau twee eenheden onderscheiden: de subassociatie juncetosum articulati en de subassociatie caricetosum paniceae. Van de soorten die de subassociatie juncetosum articulati differentiëren, is *Juncus articulatus* L. (Zomprus) in opname 1 aanwezig en zijn *Agrostis stolonifera* L. (Fioringras) en *J. effusus* in vier respectievelijk alle vijf opnamen present, de laatste meestal met hoge abundanties; deze subassociatie is kenmerkend voor relatief voedselrijke standplaatsen en vormt een overgang naar het Lolio-Potentillion anserinae. Al met al sluiten de opnamen 1, 2, 3 en 5 dus goed aan bij de subassociatie juncetosum. Opname 4 houdt evenwel het midden tussen beide subassociaties, omdat hierin tevens twee differentiërende soorten van de subassociatie caricetosum paniceae aanwezig zijn: *Carex panicea* L. (Blauwe zegge) en veel *Calliergonella cuspidata*.

Het is bekend dat paardenbloemsoorten van de secties *Palustris* en *Celtica* hun zwaartepunt hebben in weinig productieve graslanden. Het gaat om trage groeiers die slecht opgewassen zijn tegen een snelgroeiende vegetatie (Sternik et al. 1987). In de relatief voedselrijke, nogal gesloten graslandvegetatie bij Nekkeveld beperkt *Taraxacum gelricum* zich hoofdzakelijk tot kale plekjes die ontstaan zijn bij het maaien van de begroeiing (Fig. 8). Dit geldt trouwens ook voor *T. anglicum* en *T. akteum*. Zijn botanische betekenis ontleent het hooiland vooral aan de bijzondere paardenbloemenflora: niet alleen *T. gelricum*, *T. anglicum* en *T. akteum*, maar ook soorten als *T. frugale* Hagend., Oosterv. & Zevenb. ex Hofstra, *T. lucidum* Dahlst. en *T. aequilobum* Dahlst. dragen bij aan de botanische waarde van het terrein. Vermeldenswaard is verder dat hier in de tachtiger jaren nog twee andere zeldzame *Taraxacum*-soorten voorkwamen: *T. palustre* en *T. tenebricans* Dahlst.; deze zijn door ons niet aangetroffen.

MET UITSTERVEN BEDREIGD

Door Kirschner & Štěpánek (1998) werd *Taraxacum gelricum* al eerder de status 'Critically Endangered' (CR) binnen de IUCN-Rode Lijst toegekend. In Duitsland, waar *Taraxacum gelricum* lang geleden (1867) verzameld is in de omgeving van Münster, geldt hij nu als uitgestorven (Uhlemann et al. 2016). Ook uit Frankrijk, waar de soort nog in 1987 langs de westkust verzameld is (door Piet Oosterveld), zijn geen recente

Fig. 5. Een kleine populatie van *Taraxacum gelricum* Soest bij Nekkeveld (gemeente Nijkerk, Gelderland), 18 april 2025. Foto: Otto Zijlstra.

Fig. 6. Planten van andere zeldzame *Taraxacum*-soorten bij Nekkeveld (gemeente Nijkerk, Gelderland): A. een plant met een uitgebloeid hoofdje van *T. anglicum* Dahlst.; B. een plant met een bloeiend hoofdje van *T. akteum* Hagend., Soest & Zevenb. Foto's: Jelle Hofstra, 28 april 2023.

Fig. 7. Hoofdje in volle bloei van *Taraxacum akteum* Hagend., Soest & Zevenb. bij Nekkeveld (gemeente Nijkerk, Gelderland), 28 april 2023. Foto: Otto Zijlstra.

Tabel 1. Vegetatieopnamen met *Taraxacum gelricum* Soest en andere *Taraxacum*-soorten bij Nekkeveld (gemeente Nijkerk, Gelderland) even ten oosten van de monding van het riviertje de Laak in een strook grasland aan de voet van de voormalige Zuiderzeedijk. De opnamen zijn gemaakt in het voorjaar van van de desbetreffende jaren.

Opnamenummer		1	2	3	4	5
Jaar		2023	2023	2023	2024	2025
Oppervlakte (m ²)		3 × 1,5	1 × 1	2 × 1	2,5 × 0,8	1 × 1
Bedekking kruidlaag (%)		80	90	90	70	95
Bedekking moslaag (%)		60	2	5	80	2
Aantal soorten		29	22	31	34	26
<i>Taraxacum</i> sectie <i>Palustria</i>						
	<i>Taraxacum gelricum</i>	+	r		+	r
	<i>Taraxacum anglicum</i>			r		
<i>Taraxacum</i> sectie <i>Celtica</i>						
	<i>Taraxacum akteum</i>			r		
<i>Taraxacum</i> sectie <i>Hamata</i>						
	<i>Taraxacum atactum</i>				1	
	<i>Taraxacum hamatiforme</i>				( )	r
<i>Taraxacum</i> sectie <i>Ruderalia</i>						
	<i>Taraxacum aequilobum</i>			r		
	<i>Taraxacum lucidum</i>	r				
Ranunculo-Senecionetum aquatici						
differentiërend	<i>Juncus effusus</i>	3	2	2	2	+
differentiërend	<i>Ranunculus flammula</i>		+			
Molinietalia / Calthion						
	<i>Silene flos-cuculi</i>	+	+	+	+	+
	<i>Carex disticha</i>	1		+	+	+
	<i>Rhinanthus angustifolius</i>	1			+	+
	<i>Lotus pedunculatus</i>			1	1	
	<i>Carex panicea</i>		+		+	
	<i>Juncus conglomeratus</i>				+	
Molinio-Arrhenatheretea						
	<i>Anthoxanthum odoratum</i>	1	2	2	2	2
	<i>Bellis perennis</i>	+	r	2	1	+
	<i>Cardamine pratensis</i>	+	+	+	+	+
	<i>Ranunculus acris</i>	+	+	+	+	+
	<i>Rumex acetosa</i>	+	+	+	+	+
	<i>Poa pratensis</i> subsp. <i>pratensis</i>	1	2	2		3
	<i>Centaurea jacea</i>	1	+		1	+
	<i>Prunella vulgaris</i>		+	+	1	+
	<i>Trifolium pratense</i>	+	r	+	1	
	<i>Cerastium fontanum</i> subsp. <i>vulgare</i>			+	r	+
	<i>Dactylis glomerata</i> subsp. <i>glomerata</i>		+	r	+	
	<i>Plantago lanceolata</i>	+		+		
	<i>Schedonorus pratensis</i>				1	+
	<i>Holcus lanatus</i>			1		r
	<i>Trifolium dubium</i>				+	+
Agrostietalia / Lolio-Potentillion						
	<i>Agrostis stolonifera</i>	+	+	+	1	
	<i>Lysimachia nummularia</i>	1	r		1	+
	<i>Ranunculus repens</i>			+	+	+
	<i>Poa trivialis</i>		2	2		
	<i>Eleocharis uniglumis</i>	1				+
	<i>Carex hirta</i>			1		
	<i>Carex cuprina</i>			+		
Phragmitetea						
	<i>Carex riparia</i>	1	+	+	2	2
	<i>Phragmites australis</i>			+	+	+
	<i>Iris pseudacorus</i>	+			+	r
	<i>Phalaris arundinacea</i>	+		+		

Tabel 1 (vervolg)

Opnamenummer	1	2	3	4	5
Overige soorten					
<i>Brachytecium rutabulum</i>	4	+	+	+	
<i>Carex nigra</i>	1			2	1
<i>Calliergonella cuspidata</i>				5	+
<i>Luzula campestris</i>	1			1	
<i>Trifolium repens</i>			+	1	
<i>Glechoma hederacea</i>	+			+	
<i>Symphytum officinale</i>	+	r			
<i>Taraxacum spec.</i>	+	r			
<i>Juncus articulatus</i>	+				
<i>Persicaria amphibia</i>			+		
<i>Galium aparine</i>			r		
<i>Juncus bufonius</i>	r				

vondsten bekend (schriftelijke mededeling Jean-Marc Tison). Bij Nekkeveld lijkt de soort mede zeer schaars geworden te zijn door verregaande ontzilting: na afsluiting van de Afsluitdijk hebben zilte begroeiingen in het voormalige Zuiderzeegebied in de loop van de tijd vrijwel overal plaatsgemaakt voor zoete. Bij ontzilting verschuift de concurrentieverhouding tussen zout-tolerante en zoutgevoelige planten, waardoor soorten die zout-toleranter niet langer in het voordeel zijn (Schmid 2003, p. 84).

In 2023 troffen we op enkele plekjes (opnamen 1 en 2) in totaal slechts zes individuen van *Taraxacum gelricum* aan. Deze lieten het jaar daarop verstek gaan. Daarentegen vonden we op een andere plek in 2024 acht andere exemplaren (opname 4). In 2025 werden 12 individuen waargenomen. Hoe groot de populatie in werkelijkheid is, is moeilijk in te schatten. Uit eigen ervaring weten we dat bepaalde *Palustria*-soorten ogenschijnlijk nogal onbestendig kunnen zijn (Hofstra & Zijlstra 2023).

Fig. 8. *Taraxacum gelricum* Soest groeit in het hooiland bij Nekkeveld (gemeente Nijkerk, Gelderland) meestal op kale plekjes, 28 april 2023. Foto: Otto Zijlstra.

Duidelijk is wel dat *T. gelricum* op de enige nog bekende vindplaats in de afgelopen decennia enorm achteruitgegaan is. Alle door ons waargenomen planten stonden in een strook van slechts 25 m lang en 3 m breed, en worden bedreigd met overwoekering door hoogopgaande grasachtige soorten als *Juncus effus* en *Carex riparia* Curtis.

Om de soort (voorlopig) te behouden is het belangrijk om door te gaan met het jaarlijks maaien van de vegetatie, bij voorkeur zeer kort en handmatig. Omdat gebleken is dat lichte beschadigingen van de bodem bij het maaien vaak gunstig zijn voor kieming van de soort, lijkt het raadzaam om af en toe voorzichtig kleine kale plekken te creëren in de onmiddellijke nabijheid van de strook grasland waar de soort in de afgelopen jaren nog aangetroffen is.

Dankwoord – Onze dank gaat uit naar Wanda Floor-Zwart en Florian Bijmold van Staatsbosbeheer voor de toestemming tot betreding van de terreinen. Rense Haveman zijn we erkentelijk voor zijn commentaar op de eerste versie van het manuscript.

LITERATUUR

- Hagendijk A, van Soest JL, Zevenbergen HA. 1975. 123. Compositae, Taraxacum (behalve Sectie Vulgaria). *Flora Neerlandica*, Vol. 4(9): 1–52. Koninklijke Nederlandse Botanische Vereniging, Amsterdam.
- Hofstra J, Zijlstra OG. 2023. *Taraxacum friscum* Soest (syn. *Taraxacum apiculatum* Soest) op het vasteland van Friesland. *Gorteria* 45: 64–80.
- Kirschner J, Štěpánek J. 1998. A monograph of *Taraxacum* sect. *Palustria*. Academy of Sciences of the Czech Republic, Institute of Botany, Pruhonice.
- Mörzer Bruijns MF. 1954. De Polder Arkemheen. *Levende Natuur* 57: 111–113.
- Knol WC. 1992. Flora en vegetatie van de zilte graslanden in Arkemheen. In: Dirkse GM, van Laar V (red.), Arkemheen te Velde. Natuurhistorische Bibliotheek van de KNNV No. 57.
- Schaminée JHJ, Stortelder AHF, Weede EJ. 1996. De Vegetatie van Nederland. 3. Plantengemeenschappen van graslanden, zomen en droge heiden. Opulus Press, Uppsala / Leiden.
- Schmid M. 2003. Morphologie, Vergesellschaftung, Ökologie, Verbreitung und Gefährdung der Sumpf-Löwenzähne (*Taraxacum* sect. *Palustria* Dahlst., Asteraceae) Süddeutschlands. E. Schweizerbart'sche Verlagsbuchhandlung, Stuttgart.
- Sterk AA, Hommels MJPJ, Jenniskens MJPJ, Neuteboom JH, den Nijs JCM, Oosterveld P, Segal S. 1987. Paardenbloemen zonder vader. Variatie, evolutie en toepassingen van het geslacht paardenbloem (*Taraxacum*). Stichting Uitgeverij KNNV, Utrecht.
- Sterk AA, Menken SB. 1989. Zeldzame, bedreigde en uitgestorven paardenbloemen. *Levende Natuur* 90: 98–107.
- Tison J-M, de Foucault B. 2014. Flora Gallica. Flore de France. Biotope, Mèze.
- Uhlemann I, Kirschner J, Štěpánek J. 2016. Bestimmungsschlüssel *Taraxacum*. In: Müller F, Ritz C, Welk E, Wesche K (red.), Rothmaler-Exkursionsflora von Deutschland, Gefäßpflanzen: Kritischer Ergänzungsband 11: 133–184. Springer Spektrum, Berlin / Heidelberg.
- van Soest JL. 1965. *Taraxacum* Sect. *Palustria* Dahlstedt. *Acta Bot. Neerl.* 14: 1–53.
- Westhoff V. 1993. Blauwgraslanden, schatkamers van het natuurbehoud: aard en waarde van een onvervangbaar halfnatuurlijk landschap. In: Weeda EJ. Blauwgraslanden in Twente: schatkamers van natuurbehoud. Wetensch. Meded. Kon. Ned. Natuurhist. Ver. 209: 8–14.
- Weeda EJ. 2001. Melkviooltje (*Viola persicifolia* Schreber) in Nederland in verleden en heden. 1 Variëteiten, voorkomen, standplaats en plantensociologische positie. *Stratiotes* 23: 73–103.